

MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

KATEDRA GEOGRAFIE

**M U N I
P E D**

Geologické poměry

Reliéf a stavba země - reliéf

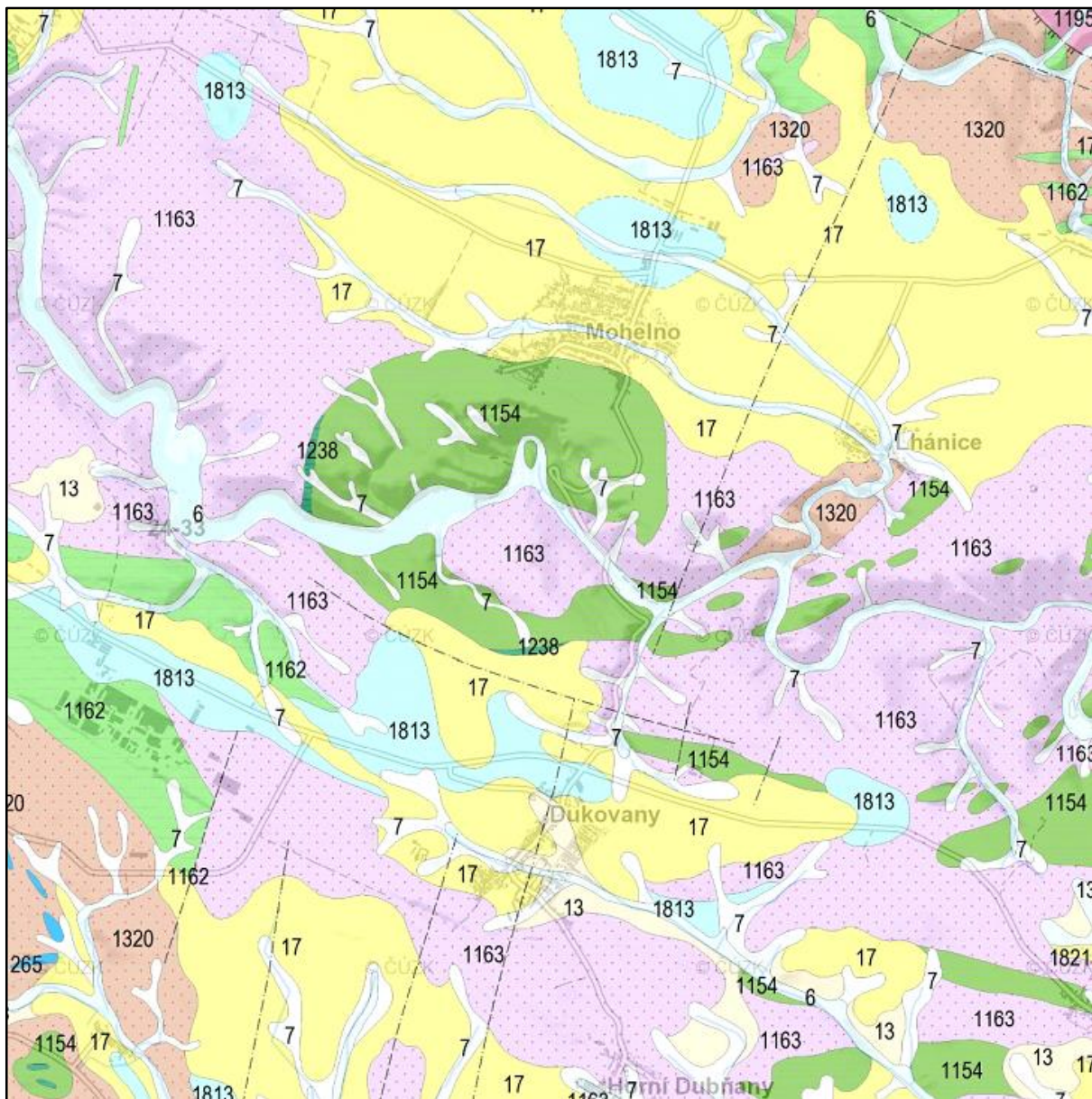
(1. semestr)

Vypracovala: Kateřina Mutlová (523946)

Vyučující: Mgr. Veronika Korvasová

*Čestně prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval/-a samostatně a pouze za využití pramenů, zmíněných
v závěru práce.*

Geologické poměry v okolí mého bydliště - Lhánice

0 1 2 km

1: 50 000

Kateřina Mutlová, 523946
Geology.cz
Podzim 2021

TYPY HORNIN:

Kvartér

	6	nivní sediment
	7	smíšený sediment
	13	kamenitý až hlinito-kamenitý sediment
	17	spraš a sprašová hlína

Neoproterozoikum - kambrium

	1195	dvojslídny migmatit až ortorula
---	------	---------------------------------

Proterozoikum – paleozoikum

	1238	eklogit
	1265	vápenec, erlan
	1320	rula
	1154	serpentinit, peridotit
	1162	amfibolit
	1163	granulit

Neogén

	1813	šterky, písčité šterky
	1821	vápnitý jíł (tégł), místy s polohami písku

Lokalita zvolená k vypracování prvního úkolu leží v blízkém okolí mého bydliště – Lhánice. Na mapě můžeme vidět právě zmíněné Lhánice (k dnešnímu datu zde žije pouze kolem 160 obyvatel), Mohelno či Dukovany. Všechny zmíněné obce se nachází v kraji Vysočina, tím pádem i daná lokalita, a spadají pod Náměšť nad Oslavou, jakožto obec s rozšířenou působností.

Co se týče **geomorfologického členění**, spadá tato oblast do provincie Česká Vysočina a do soustavy Česko-moravské. Když se zaměříme na nižší úrovně členění, tak tato lokalita spadá pod oblast Českomoravská vrchovina, celek Jevišovická pahorkatina a podcelek Znojemská pahorkatina. Nejnižší jednotkou pak je okrsek, který zde zastupuje vrchovina Mohelenská. [2]

Dále bych ráda zmínila **rozdělení hornin** nacházejících se na tomto území. Horniny obecně můžeme dělit na: magmatické, metamorfované (přeměněné) a sedimentární (usazené).

Horniny **magmatické** mají v této lokalitě pouze jediného zástupce, a to peridotit. Tyto horniny vznikly krystalizací z magmatu. Na území, které jsem si vybrala, se vyskytují převážně horniny metamorfované a sedimentární. **Metamorfované** horniny vznikají v důsledku vysokých teplot a tlaků, kterým jsou vystaveny v zemské kůře. Stupeň výsledné přeměny záleží na délce působení těchto jevů. Mezi metamorfované horniny v této oblasti řadíme migmatit (až ortorulu), eklogit, erlan, rulu, serpentinit, amfibolit a granulit. **Usazené** horniny vznikaly nejčastěji přemístěním, usazením a následným zpevněním zvětralých úlomků, vysrážením z roztoků či došlo k usazení vlivem biologického činitele. Mezi tyto horniny můžeme řadit nivní a smíšený sediment, kamenitý až hlinito-kamenitý sediment, spraš a sprašovou hlínu a také vápenec, štěrk a vápnitý jíl. [1]

Co se týče rozdělení na **konvexní** a **konkávní** tvary reliéfu, obecně lze říci, že oblasti s horninami metamorfovanými mají tvar konvexní (neboli vypouklý), zatímco oblasti s horninami usazenými mají tvar konkávní (neboli vydutý), protože tyto horniny vznikají především v prohlubních, kde se akumulují zvětraliny.

Co se týče mé lokality, tak můžeme říci, že se jedná o lokalitu poměrně členitou – nalezneme zde jak konvexní tvary, kterým odpovídají právě metamorfované horniny (převážně rula, granulit, serpentinit), ale také tvary konkávní, kterým odpovídají horniny usazené (smíšený a nivní sediment, spraš a sprašová hlína). Například však v oblasti řeky Jihlavy můžeme najít horniny jako granulit či serpentinit, které vytváří vypouklé tvary, ale podle mého názoru v mé lokalitě leží řeka spíše v dolině, v jejím okolí nalezneme ale také nivní sediment, který je pro oblasti vodních toků poměrně typický.

Závěrem bych chtěla říct, že díky zpracování tohoto úkolu jsem se o okolí svého bydliště dozvěděla nové informace z oblasti geologie a geomorfologie, zjistila jsem, že se tu vyskytují i horniny, o kterých jsem nikdy neslyšela (například takový eklogit, serpentinit či peridotit). K vypracování jsem mimo webovou stránku geology.cz využívala knihu Hory a nížiny (*Demek a kolektiv, 2006*), se kterou se mi nepracovalo špatně, a také online atlas hornin k vyhledání typu jednotlivých hornin. Celkově tento úkol hodnotím spíše kladně než záporně.

ZDROJE

Internetové

- [1] Ústav geologických věd, PřF MU (leden 2013). *Multimediální atlas hornin jako interaktivní pomůcka při výuce*. <https://atlas.horniny.sci.muni.cz/index.html>
- [2] Česká geologická služba. *Geovědní mapy 1:50 000*. <https://mapy.geology.cz/geocr50/>

Literatura

- [3] Demek, J., Mackovčín, P., Balatka, B., Buček, A., Cibulková, P., Culek, M., Čermák, P., Dobiáš, D., Havlíček, M., Hrádek, M., Kirchner, K., Lacina J., Pánek, T., Slavík, P. & Vašátko, J. (2006). *Hory a nížiny: Zeměpisný lexikon ČR*. (2. upravené vydání). Agentura ochrany přírody a krajiny AOPK ČR. ISBN: 978-80-85064-99-9.